

DEZVOLTARE REGIONALĂ

BULETIN ELECTRONIC INFORMATIV AL
AGENȚIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

NR. 7

IULIE 2012

DEZVOLTARE REGIONALĂ • REGIUNEA DE SUD • DEZVOLTARE ECHILIBRATĂ • PROSPERITATE

AGENȚIA
DE DEZVOLTARE REGIONALĂ
SUD

WWW.ADRSUD.MD

1.	S-a încheiat cel de-al doilea Apel de Propuneri de Proiecte	4
2.	Au fost finalizate lucrările din cadrul proiectului „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut”	5
3.	Proiectul din Basarabeasca a primit aviz pozitiv din partea comisiei de recepție finală	6
4.	Vizite de monitorizare	7 8 9
5.	Autoritățile din Cahul au aprobat Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului	10
6.	Ședință de lucru cu reprezentanții MDRC și GIZ Molodva	11
7.	A fost constituită Asociația pentru managementul deșeurilor în Regiunea de Sud	12
8.	Agencia de Eficiență Energetică anunță apel de propuneri de proiecte	13 14

S-a încheiat cel de-al doilea Apel de Propuneri de Proiecte

Agenția de Dezvoltare Regională Sud aduce mulțumiri tuturor celor care au contribuit la buna desfășurare a celui de-al doilea Apel de Propuneri de Proiecte. Joi, 19 iulie, instituția a recepționat ultimile acte care vin să completeze documentația pentru proiectele depuse în cadrul Apelului, finalizând astfel întreg procesul început pe 27 martie.

În cadrul primei părți a Apelului (27 martie - 10 mai) au fost recepționate 55 de Note conceptuale în parametrii celor trei priorități din Strategia de

De dezvoltare Regională. A doua etapă (21 mai - 19 iulie) a constatat din depunerea documentației tehnice și a cererii de finanțare.

În urma încheierii celei de-a doua părți a Apelului II, ADR Sud a recepționat 27 de cereri de finanțare, plus documentația tehnică.

Proiectele au fost verificate de către comisia administrativă din care au făcut parte directorul ADR Sud, **Maria Culeșov**, președintele Consiliului de Dezvoltare Sud, **Efrosinia Grețu**, președintele consiliului raional Cahul, **Avraam Mecinschii**, șef direcție relații cu instituțiile de dezvoltare regională din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și construcțiilor, **Sergiu Cekan**, șef secție management proiecte din cadrul ADR Sud

Eugen Lupașcu, vicepreședintele raionului Cimișlia, Gheorghe Netedu.

Comisia administrativă a verificat conformitatea documentației prezentate cu cerințele instrucțiunii pentru utilizatori.

După care a urmat verificarea efectuată de către comisiile de specialitate, formate din experți naționali pe domeniile prioritare din Strategia de Dezvoltare Regională.

Evaluarea cererilor complete de finanțare, la care vor participa experți tehnici, va avea loc joi, 09 august.

Agenția de Dezvoltare Regională Sud va comunica rezultatele complete ale evaluării în perioada imediat următoare.

Au fost finalizate lucrările din cadrul proiectului „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut”

Proiectul „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut” implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud a avut ca scop construirea sistemului de alimentare cu apă, care oferă acces la apă potabilă fiabilă și sigură. Se estimează că în urma proiectului vor beneficia de apă un număr de circa 9600 locuitori: 4100 în satul Manta și Pașcani, 5500 în Crihana Veche, inclusiv circa 4500 femei și 1520 copii, trei școli, 2 grădinițe, 2 centre de sănătate și 2 clădiri administrative. Gospodării individuale care vor beneficia de rezultatele proiectului - 2550.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) împreună cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud (ADR Sud) au organizat recepția finală a lucrărilor efectuate în cadrul proiectului implementat în 3 comunități din raionul Cahul - Manta, Pașcani și Crihana Veche. Proiectul a demarat în primăvara anului 2011 și a constat din construcția sistemului de aprovizionare cu apă, costul total s-a ridicat la 16 907,5 mii lei, surse din Fondul Național de Dezvoltare Regională.

După încheierea lucrărilor de construcție, marți, 10 iulie a fost întrunită Comisia de recepție la terminarea lucrărilor formată din reprezentanții instituțiilor abilitate, antreprenorul, supraveghetorul tehnic, reprezentanții APL din localitățile beneficiare, reprezentanții ADR Sud, Maria Culeșov - director ADR Sud și secția Management Proiecte, Eugen Lupășcu. Comisia a evaluat calitatea executării lucrărilor și a depistat unele neajunsuri. Pentru înlăturarea acestora a fost stabilit un termen de 30 de zile.

Au fost efectuate vizite în teritoriu și la stația de pompare a apei din Cahul. Proiectul a prevăzut construcția infrastructurii adecvate și durabile de alimentare cu apă pentru localitățile Manta și Crihana Veche prin extinderea sistemului cu apă centralizat al or. Cahul și creșterea gradului de acces al populației la aceste servicii.

Proiectul din Basarabeasca a primit aviz pozitiv din partea comisiei de recepție finală

Proiectul „Repararea podului peste râul Cogîlnic de pe str. Matrosov și secțiunea de drum local adiacentă autostrăzii internaționale Chișinău - Tarutino- Odesa, din orașul Basarabeasca" este primul proiect de dezvoltare regională din Republica Moldova finalizat cu succes în toamna anului 2011. Pe 17 iulie, proiectul implementat de ADR Sud a trecut și peste ultimul examen - recepția finală a obiectului.

Proiectul a fost înaintat spre Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR) de către primăria orașului Basarabeasca și aprobat spre finanțare în 2010. Lucrările de construcție au început în luna septembrie 2011 și s-au finisat cu brio în timpul stabilit de 45 de zile.

După încheierea lucrărilor de construcție a fost întrunită Comisia de recepție la terminarea lucrărilor iar astăzi, 17 iulie, a fost evaluată calitatea construcției podului și porțiunii de drum, după jumătate de an de la darea în exploatare. Comisia de recepție finală a apreciat pozitiv executarea lucrărilor și nu a depistat nereguli. Comisia a fost formată din antreprenorul principal, supraveghetorul tehnic, reprezentanții APL din Basarabeasca, reprezentanții ADR Sud, Eugen Lupașcu și Viorica Cuțitaru, secția Management Proiecte.

Proiectul implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud a prevăzut crearea condițiilor pentru transportul de tranzit de circa 100 000 de locuitori ai raioanelor Basarabeasca, Cimișlia, Hâncești, din municipiul Chișinău, satul Cioc-Maidan (Găgăuzia), satul Tvardița, raionul Taraclia care traversează frontiera cu Ucraina prin punctul internațional „Basarabeasca-Serpnevoe",

Vizite de monitorizare

În perioada 3-4 iulie, directorul ADR Sud, **Maria Culeșov**, împreună cu **Eugen Lupașcu**, Șef secție management proiecte, au înreprins un șir de vizite de monitorizare. Monitorizarea efectuată a vizat proiectele implementate de Agenția de Dezvoltare Regională Sud în raioanele Căușeni, Cahul și Cantemir.

► 03 iulie 2012 | Căușeni

Reprezențanții Consiliului raional Căușeni, managerul de proiect și antreprenorul împreună cu reprezentanții ADR Sud s-au întrunit în ședința săptămânală de lucru pentru a discuta despre etapele implementării proiectului. Antreprenorul a prezentat rezultatele reevaluării documentației de proiect. Reevaluarea a demonstrat că sunt necesare surse suplimentare pentru finalizarea proiectului „Turism sportiv în promovarea imaginii regiunii”. Urmează ca ADR Sud să verifice documentația de proiect în vederea stabilirii costurilor suplimentare. În prezent au fost finalizate complet lucrările de betonare și sunt executate lucrări de montare a fermelor pentru acoperiș.

► 04 iulie 2012 | Cantemir

A fost examinată starea lucrărilor efectuate. În prezent în proporție de 70 % sunt executate lucrări de terasament (scoaterea stratului vegetal, construcția casetei drumului). Pe porțiunea unde s-a ajuns la cota de proiect a terasamentului se efectuează lucrări de construcție a sistemului rutier. Concomitent cu lucrările de terasament se execută lucrări de artă: construcția podețelor tubulare și dreptunghiulare. În cadrul ședinței de lucru cu reprezentanții institutului de proiectare, managerul de proiect, antreprenorul și ADR Sud au fost abordate subiecte care țin de majorarea volumelor de lucrări ca urmare a imposibilității exploatarei carierei de nisip. Urmează ca institutul de proiectare să stabilească volumul de lucrări adiționale. Graficul de execuție a lucrărilor fiind respectat.

► 23 - 27 iulie 2012 | Cahul, Cimișlia, Cantemir

În perioada 23 - 27 iulie, directorul ADR Sud, Maria Culeșov, împreună cu, Eugen Lupașcu și Sergiu Andronachi, Secția management proiecte, au înreprins un șir de vizite de monitorizare. Monitorizarea efectuată a vizat proiectele implementate de Agenția de Dezvoltare Regională Sud în raioanele Cimișlia, Cahul și Cantemir.

Responsabilii de implementarea eficientă și în termenii stabiliți a proiectelor implementate în cele 3 raioane au participat la ședința săptămânală și au raportat despre situația fiecărui proiect. În cadrul etapei a doua a proiectului „Reparația capitală a sistemului de canalizare, stațiilor de pompare și a stației de purificare din or. Cimișlia” lucrările prevăzute de proiectul tehnic sunt la etapa de finalizare. La Lacul Sărat din Cahul se execută lucrări de curățare a lacului cu ajutorul tehnicii specializate, se evacuează apa din lac cu ajutorul pompelor.

Agenția de Dezvoltare Regională Sud implementează, în prezent, 7 proiecte de dezvoltare regională din sursele Fondului Național de Dezvoltare Regională și cu sprijinul Guvernului României prin Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei.

Autoritățile din Cahul au aprobat Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului

17 iulie 2012| Cahul - Aprobarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru 2012 - 2017, componenta aprovizionare cu apă și servicii de canalizare

Viziunea raionului Cahul este de a asigura accesibilitate la serviciile calitative de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare, va proteja sursele de apă potabilă și va reduce impactul negativ asupra mediului. Obiectivul pe termen lung prevăzut în strategie vine să garanteze crearea unui sistem de aprovizionare cu apă potabilă în raza întreg raionului Cahul. Obiectivele pe termen mediu sunt legate de gestionarea serviciilor ACC, informare și conștientizare, îmbunătățirea infrastructurii existente, regionalizarea infrastructurii noi.

Marți, 17 iulie membrii consiliului raional Cahul s-au întrunit într-o ședință extraordinară pentru a se expune pe marginea Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru 2012 - 2017, componenta aprovizionare cu apă și servicii de canalizare. În urma prezentărilor de rigoare consilierii raionali au votat în unanimitate aprobarea Strategiei elaborată în decurs de un an de zile de către experți contractați cu suportul Agenției de Dezvoltare Regională Sud și al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Scopul principal al actualizării Strategiei de dezvoltare socio-economică (SDSE) a raionului Cahul, componenta aprovizionare cu apă și canalizare (ACC) este de a oferi o orientare clară pe domeniul dezvoltării sectorului de aprovizionare cu apă și canalizare în vederea asigurării accesului populației la servicii îmbunătățite cantitativ și calitativ.

Pentru atingerea acestui obiectiv a fost folosită o metodologie de planificare inovatoare, care implică prioritățile locale și naționale în sectorul de alimentare cu apă și canalizare, acestea fiind stabilite în mod participativ de către comunitățile locale din raionul Cahul. Procesul de planificare a fost coordonat de către Agenția de Dezvoltare Regională Sud cu suportul și asistența Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei în Republica Moldova.

Ședință de lucru cu reprezentanții MDRC și GIZ Moldova

Reprezentantul de țară al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în Republica Moldova, a efectuat o vizită de lucru în Regiunea de Dezvoltare Sud.

Ședința din cadrul ADR Sud, care a dat startul zilei de lucru, a adunat experți și consultanți GIZ, directorul Direcției generale dezvoltare regională din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, **Valerian Bînzaru**, directorul ADR Sud, **Maria Culeșov**, șefii secțiilor Planificare strategică și programare, Management proiecte, Finanțe și Contabilitate din cadrul ADR Sud.

În cadrul ședinței s-a discutat despre activitățile realizate în comun cât și despre problemele întâmpinate în procesul de lucru. Philipp Johannsen, reprezentantul de țară al GIZ a vorbit despre componenta a doua a proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Moldova” despre avantajele și așteptările GOPA II. Consultanții GIZ au raportat despre procesul de colectare a datelor în domeniul eficienței energetice și despre realizarea activităților planificate în prima componentă a proiectului.

Directorul ADR Sud, Maria Culeșov împreună cu Șefa Secției planificare strategică și programare, Tatiana Aramă, au propus ca rezultatele campaniei de colectare a datelor în domeniul eficienței energetice să ajungă, cu ajutorul GIZ, și la cei care au contribuit direct la colectarea acestora, la Autoritățile Publice Locale de ambele nivele: „Prin organizarea de sesiuni informative APL-urile vor vedea un rezultat și vor ști concret pentru ce au lucrat și cum se poate transforma munca depusă într-un beneficiu.”

Directorul direcției generale dezvoltare regională din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Valerian Bînzaru, a luat în calcul toate posibilitățile de a menține și în continuare o strânsă colaborare cu GIZ-ul cât și faptul că toate propunerile trebuie analizate și structurate după care puse în practică.

În după-amiaza zilei delegația a vizitat localitatea Roșu din raionul Cahul, unde se află în implementare proiectul finanțat de Guvernul României prin GIZ,

A fost constituită Asociația pentru managementul deșeurilor în Regiunea de Dezvoltare Sud

Reprezentanții Consiliilor raionale și primăriilor din cele 8 raioane ale Regiunii de Sud au votat în unanimitate crearea Asociației pentru managementul deșeurilor în Regiunea de Dezvoltare Sud. Organizația nonguvernamentală și neafiliată politic este constituită din unitățile administrativ-teritoriale și reprezintă o premieră pentru R. Moldova. Asociația își propune să ducă la bun sfârșit prevederile Strategiei de Gestionare integrată a deșeurilor în Regiunea de Dezvoltare Sud. Modelul urmat de Regiunea de Sud sub egida coordonatorilor proiectului „Guvernarea deșeurilor ENVP Est., și cu susținerea Agenției de Dezvoltare Regională Sud vine să combată, concomitent și efectiv în cele 8 raioane, cea mai stringentă problemă cu care se confruntă localitățile regiunii, cea a poluării mediului ambiant.

Pe ordinea de zi a ședinței de constituire s-au numărat alegerea președintelui Asociației și a vicepreședinților, a consiliului de administrare și a comisiei de cenzori. În urma propunerilor, președinte al Asociației a fost votat primarul localității Vinogradovca, **Tatiana Țurcanu** care a mulțumit audienței și a asigurat că toate eforturile vor fi îndreptate spre

organizația nou creată. Vicepreședinți au fost aleși, vicepreședintele raionului Cimișlia, Gheorghe Netedu și vicepreședintele raionului Cahul, Veaceslav Bălănel. Comisia de administrare este formată din câte un reprezentant din toate cele 8 raioane ale Regiunii de Sud. Tot în cadrul ședinței a fost prezentat și aprobat statutul Asociației.

Un element care stă la baza Strategiei de Gestionare Integrată a deșeurilor în Regiunea de Sud îl reprezintă fondarea unei Asociații interregionale care se va ocupa, nemijlocit cu gestionarea deșeurilor în Regiunea de Sud. Avantajele pe care le va prezenta Asociația vor consta în simplificarea structurii administrative cu scopul de a obține în măsura în care este posibil - unica sursă de răspundere pentru sarcinile asumate, crearea unui organism regional special pentru urmărirea tuturor datelor privind colectarea și gestionarea deșeurilor, asigurarea prezenței reprezentanților localităților beneficiare.

Agenția de Eficiență Energetică anunță apel de propuneri de proiecte

Pentru anul 2012 Guvernul a alocat din Bugetul de stat suma de 100 mln lei Fondului pentru Eficiență Energetică pentru realizarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, valorificării surselor de energie regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

În acest context, Consiliul de Administrare al Fondului pentru Eficiență Energetică anunță lansarea procedurii de colectare a proiectelor finanțate din Fond. Grupul țintă al proiectelor ce vor fi finanțate în anul 2012 sunt:

1. Obiectivele de menire socială din proprietatea publică centrală și locală de toate nivelele, cu respectarea condițiilor indicate mai jos:

- să fie funcțional;
- prioritate acordată solicitanților care nu au beneficiat de programe sau proiecte cu caracter similar în ultimii 5 ani.

2. Sectorul privat (industrie, comerț, construcții, etc.).

Criteriile de selectare a proiectelor:

- a) atingerea eficienței energetice maxime cu costuri minime;
- b) cel puțin o treime din beneficiile proiectului să provină din economiile de energie măsurabile. Celelalte beneficii ale proiectului pot proveni din alți indicatori economici, tehnici etc.;
- c) proiectul să implice tehnologii de eficientizare a consumului de energie;
- d) suma solicitată pentru finanțare a proiectului din partea Fondului să fie în concordanță cu limitele de finanțare a proiectelor, 50 000 - 3 000 000 lei;
- e) contribuția din sursele proprii ale beneficiarilor de proiecte să fie de cel puțin 20%;
- f) proiectele în domeniul eficienței energetice să aibă un termen maxim de recuperare de 7 ani;
- g) proiectele în domeniul valorificării surselor regenerabile de energie să aibă un termen maxim de recuperare de 15 ani;
- h) beneficiarul de proiect să nu aibă datorii aferente la bugetul public național, precum și să fie solvabil.

Setul de documente necesare

Beneficiarul proiectului trebuie să se adreseze printr-o scrisoare, depusă în adresa Fondului, prin care se va solicita finanțarea proiectului. La scrisoare se va anexa:

- * propunerea inițială de proiect, Anexa nr.1 la Regulamentul de organizare și funcționare a Fondului pentru Eficiență Energetică, Hotărîrea Guvernului cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică nr. 401 din 12.06.2012, Monitorul Oficial 126-129/448, 22.06.2012
- * declarație semnată cu privire la asumarea răspunderii;
- * chestionarul de evaluare a impactului asupra mediului; Anexa nr.2 la Regulamentul de organizare și funcționare a Fondului pentru Eficiență Energetică, Hotărîrea Guvernului cu privire la Fondul pentru Eficiență Energetică nr. 401 din 12.06.2012, Monitorul Oficial 126-129/448, 22.06.2012
- * autorizația de mediu pentru proiect;
- * studiul de fezabilitate sau auditul energetic;
- * Caietul de sarcini pentru organizarea licitației pentru achiziții de bunuri, lucrări și / sau servicii.

Studiul de fezabilitate sau Raportul de Audit Energetic nu trebuie să fie mai vechi de 12 luni de la data depunerii cererii de participare. Pe copiile Studiului de fezabilitate sau a Raportului de Audit Energetic, precum și pe copia Caietului de sarcini trebuie să fie aplicată ștampila și semnătura conducătorului, persoanei juridice sau semnătura persoanei fizice care reprezintă beneficiarul.

Documentele urmează a fi depuse pînă la data de 30 septembrie 2012, la sediul Agenției pentru Eficiență Energetică

Adresa: mun. Chișinău, str. Alecu Russo 1, bloc A1, Etajul 10, MD-2068.

Telefon: (022) 31-10-01, tel. (022) 49-94-44, fax (022) 31-10-01.

e-mail: office@aee.md, info@aee.md.

AMBASADORI AI BUNĂVOINȚEI

Ambiție, dăruire, dorință, puterea de a nu ceda și de a merge înainte indiferent de circumstanțe - astfel poate fi caracterizat unul din puținii romantici cu cea mai îmbietoare îndeletnicire - cultivarea plantelor aromatice și eterooleaginoase. De 20 de ani duce o luptă înverșunată cu sistemul și este mereu învingător pentru că a rezistat în timp, pentru că a căutat mereu să se extindă și să experimenteze să se expună riscului - practicând toate acestea cu pasiune și optimism.

Vladimir Simașco este directorul SRL „Cioara” din raionul Hîncești și cultivă de 20 de ani o varietate de plante aromatice.

S-a lăsat ademenit de aceste culturi pentru că în realitate sunt prielnice pentru solurile de stepă unde condițiile climaterice sunt semiaride, sunt ușor de îngrijit aproape de negăsit pe piața locală și la mare căutare pe piețele internaționale.

„Moldova a fost defapt un mare exportator de uleiuri parfumate în timpul Uniunii Sovietice, astăzi a rămas doar amintirea acelor vremuri când defapt aceasta este o soluție pentru situația din agricultură”

Cultivă momentan 1500 hectare, plantele eterouleoase ocupa o suprafața mai mare de 250 ha, dintre care levantică, mărar, isop, finiculă, coriandru, salvie, scăiete, calendulă. Uleiul extras este exportat pe piețele europene și ajunge în produsele cosmetice, de igienă, medicamente, parfumerie. „O mare parte din plante sunt multianuale ceea ce înseamnă că trebuie doar să le îngrijești corespunzător și să recoltezi la timp, calitatea uleiului va

depinde de acest lucru. Nu este o activitate foarte riscantă pentru că nu impune investiții considerabile, și concurență, practic, nu există.”

SRL „Cioara” deține monopolul în R.M. pe producerea uleiului de mărar. Exemplul antreprenorului din Cioara, Hîncești poate fi cu ușurință aplicat în întreaga Regiune de Sud oferind o alternativă agricultorilor și o idee celor care doresc să-și inițieze o afacere.

**Buletinul informativ este elaborat de Agenția
de Dezvoltare**

**Regională Sud, instituție publică
necomercială, creată
pentru implementarea obiectivelor de
dezvoltare regională.**

**Pentru informații detaliate contactați
Specialistul în Comunicare,**

Sofia Cazacu

Tel.: (0241) 26286

E-mail: adrsud@gmail.com

WWW.ADRSUD.MD

Cooperare pentru dezvoltare

Agenția de Dezvoltare Regională Sud

**Or. Cimișlia,
str. Ștefan cel Mare nr. 12
incinta Consiliului Raional
Cimișlia
Et. 1**

**Telefon/Fax: 0241 2 62 86
E-mail: office@adrsud.md,
adrsud@gmail.com**